

Fagplan

Studieår 2010 – 2013

Bachelor i juss og ledelse

**HiBu - Avdeling for
økonomi og
samfunnsvitenskap**

Høgskolen i Buskerud
Postboks 164 Sentrum
3502 HØNEFOSS
Tlf.: 32117100
Faks.: 32117110
e-post adresse: info.honefoss@hibu.no

Endringshistorikk

Dato	Sign	Endring
21.04.2008	ABL	Fagplan revidert
29.04.2009	KSR	Fagplan gjennomgått og godkjent administrativt
21.04.2010	ABL	Fagplan revidert
01.06.2010	KSR	Fagplan gjennomgått og godkjent administrativt

Innholdsfortegnelse

<i>Innledning</i>	3
<i>Læringsutbytte for utdanningen</i>	3
<i>Opptakskrav</i>	3
<i>Kvalifikasjoner</i>	3
<i>Internasjonalisering</i>	4
<i>Prinsipper for valg av læringsformer</i>	4
<i>Studieplan og studieinnhold</i>	5

Innledning

Bachelorstudiet utgjør tre år (186 studiepoeng). Studiet består av årsstudium juss (66 sp), påbyggingsstudium i juss og ledelse (60 sp) og påbyggingsstudium i personalledelse og kompetanseutvikling (60 sp).

Alle fagene i bachelorstudiet obligatoriske. Studenter som har tilsvarende fag fra andre studiesteder (innenlands/utenlands) vil kunne få fritak for disse etter en individuell vurdering. Studiepoengene kan bli redusert i den grad studenten har/velger fag som overlapper hverandre.

Studentene profilerer utdanningen i andre og tredje studieår. Andre studieår skal studentene ha fordypningsfaget selskapsrett, pengekrav, pant og konkurs eller skatterett (15 sp). I tredje studieår skal studentene gjennomføre en bacheloroppgave i juss og ledelse (15 sp). Tema og problemstilling for bacheloroppgaven skal knyttes til en utforming av problemstillinger innenfor juss og ledelse.

Læringsutbytte for utdanningen

Læringsutbytte for studiet er å gi kunnskap og innsikt i sentrale rettsområder og ledelsesfag til bruk i privat og offentlig virksomhet. Studiet vil i tillegg være av interesse for de som ønsker å utdanne seg til lærer i rettslære i videregående skole forutsatt pedagogisk kompetanse. Studentene skal få innsikt i juridisk rammeverk rundt en virksomhet, løsning av juridiske spørsmål, saksbehandling, grunnleggende bedriftsøkonomi og regnskap, finansregnskap med analyse, skatt, personalledelse, strategi, ledelse og kompetanseutvikling. Oppøving av evnen til etisk refleksjon vil være sentralt i studiet. Delmålene er angitt særskilt for hvert enkelt fag i de underliggende emneplaner.

Medarbeidere med fagkombinasjoner innen juss, ledelse og økonomi vil kunne arbeide i mange ulike funksjoner både i offentlig og privat virksomhet. Det finnes mange jobber og problemstillinger som nettopp krever den kompetanse som gis i studietilbudet Bachelor i juss og ledelse. Både i offentlig og privat virksomhet må man sørge for at økonomiske og juridiske forpliktelser og ledelsesfunksjoner ivaretas. Alle aktiviteter skal skje i samsvar med de til enhver tid gjeldende rettsregler og normer for ledelse. For eksempel vil noen sentrale arbeidsområder være økonomiske og juridiske analyser, kontraktsvirksomhet, forhandlinger, håndtering avkjøpskonflikter og arbeidstvister, organisering og ledelse. Disse oppgavene vil være viktig både i eksisterende virksomhet og ved etablering av nye virksomhet. Mindre virksomheter er også ofte nødt til å utføre alle disse oppgavene selv.

Opptakskrav

Opptakskrav til Bachelorstudiet i juss og ledelse, samt Årsstudiet juss, er generell studiekompetanse eller tilsvarende.

Kvalifikasjoner

Etter ett års studium med bestått resultat vil studenten få et årsstudium (66 studiepoeng) i juss. Etter to års studium (126 studiepoeng) med bestått resultat vil studenten også få påbyggingsstudium (60 studiepoeng) i juss og ledelse og kan tildeles tittelen høgskolekandidat i juss og ledelse. Etter tre års studium (186 studiepoeng) med bestått resultat vil studenten få påbyggingsstudium (60 studiepoeng) i personalledelse og kompetanseutvikling og tittelen "Bachelor i juss og ledelse".

Etter å ha avlagt graden "Bachelor i juss og ledelse" kan det søkes videre på

- Master i strategi og kompetanseledelse (120 studiepoeng - 2 år) ved høgskolen

I Master i strategi og kompetanseledelse kan det også velges valgfagene internasjonal skatterett (7,5 studiepoeng) og internasjonal selskapsrett (7,5 studiepoeng).

Ved Universitetet i Oslo, Det juridiske fakultet, kan det søkes på

- Masterstudiet i rettsvitenskap (300 studiepoeng – 5 år)

Høgskolen har søkt det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo om forhåndsgodkjenning for at Årsstudium juss og første året i Bachelor i juss og ledelse ved Høgskolen i Buskerud skal gi fritak for 1.avdeling, 50 sp, i Masterstudiet i rettsvitenskap. Det vil være et krav at det avlegges egen eksamen i fast eiendoms rettsforhold ved høgskolen hvis man ønsker å søke seg inn på Master i rettsvitenskap ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo senere.

Ønskes overgang til Universitetet i Oslo må det søkes Samordna opptak på vanlig måte. Studenten vil da konkurrere med alle andre som vil inn på juss i Oslo. Bli student tatt opp kan han eller hun søke Universitetet i Oslo om fritak for 1.året og begynne på 2.året i Master i rettsvitenskap. I tillegg må det avlegges eksamen i ex.phil, 10 sp., hvis man ikke har dette fra før. Litteraturliste og læringskrav for Årsstudium juss og første år i Bachelor i juss og ledelse vil være tilnærmet lik Det juridiske fakultets krav til 1.avdeling i Masterstudiet i rettsvitenskap.

Det kan også søkes på ulike

- Masterstudier ved andre universitet eller høgskoler

Det enkelte universitet eller høgskole vil ved forespørsel kunne gi informasjon om hvorvidt de godkjenner "Bachelor i juss og ledelse" som opptak til sine masterstudier.

Internasjonalisering

Høgskolen i Buskerud har samarbeidsavtaler med utenlandske læresteder både i Norden, Europa og utenfor Europa. Som student på Bachelorstudiet i juss og ledelse kan en søke om å ta deler av studiet i utlandet. Vi oppfordrer studenter til å benytte muligheten til å bli kjent med andre deler av verden, og til å skaffe seg kunnskaper og erfaringer som en bare får gjennom et utenlandsopphold. Økte språkkunnskaper, større kulturell forståelse, internasjonal erfaring og nye faglige synsvinkler, er noe av utbytte en får gjennom internasjonale studier.

Alle kan reise ut og studere ved utenlandske universiteter, men vi ønsker normalt at studentene må ha avsluttet det første året med normal studieprogresjon, før en kan delta i et utvekslingsprogram.

Studenter som tar deler av studiet sitt i utlandet får dette godkjent på forhånd hos oss. Henvendelser om internasjonalisering skal gå til internasjonal koordinator på avdelingen, som vil være behjelpelig med rådgivning om hvor man kan reise, og hvordan en går fram for å få et godt utbytte av utenlandsoppholdet.

Prinsipper for valg av læringsformer

Studie- og arbeidsmåter

Det vil bli avholdt forelesninger, øvinger (cases) og øvinger med bruk av it-verktøy. Dette angis særskilt for hvert enkelt fag i de underliggende emneplanene. Studiet forutsetter at ulike arbeids- og studieformer blir benyttet. Den enkelte student må selv ta ansvar for egen kompetanseutvikling både i studietiden og senere. Dette medfører bl.a. at selvstudier må utgjøre en vesentlig del av studiet både individuelt og i grupper. Ulike former for oppgaver vil utgjøre en viktig del av studieopplegget. Det legges vekt på at studentene arbeider med både teoretiske og praktiske oppgaver gjennom hele studietiden. Valg av studieform og arbeidsmåte må bl.a. sees i sammenheng med mål og emne i det konkrete tilfelle.

Eksamen

Eksamensbesvarelser, obligatoriske oppgaver, cases og bacheloroppgave vurderes til "Bestått"/"Ikke bestått" eller etter gradert skala. Dette angis særskilt for hvert enkelt fag i de underliggende emneplaner. Karakterskalaen går fra A – F, der A – E er beståtte karakterer med A som beste karakter. F er ikke bestått. Det henvises til eksamensreglementet for ytterligere informasjon om eksamensordning og klageadgang.

Studieplan og studieinnhold

Første studieår – Årsstudium juss

Studiet gir kunnskap og innsikt i sentrale rettsområder og regnskap til bruk i privat og offentlig virksomhet. Studiet kan godkjennes som et frittstående årsstudium på 60 studiepoeng eller kombineres med andre fagområder i en annen bachelorgrad.

Du finner emneplaner for fagene grunnleggende bedriftsøkonomi og regnskap, finansregnskap med analyse i fagplan for Bachelor økonomi og administrasjon 2010/2011.

Andre studieår – Påbygningsstudium i juss og ledelse

Studiet gir kunnskap og innsikt i sentrale rettsområder, økonomi, skatt, strategi og ledelsesfag til bruk i privat og offentlig virksomhet. Studentene har fordypningsfaget selskapsrett, pengekrav, pant og konkurs eller skatterett.

Du finner emneplaner for fagene personbeskatning, bedriftsbeskatning, negotiations, organizations and leadership, strategisk ledelse og foretaksetikk, samfunnsvitenskapelig metode og makroøkonomi i fagplan for Bachelor økonomi og administrasjon 2010/2011.

Tredje studieår – Påbygningsstudium i personalledelse og kompetanseutvikling

Studiet i personalledelse og kompetanseutvikling skal gi kunnskaper om personalarbeid sett i sammenheng med andre funksjoner i virksomheten, og med utviklingstrekk i arbeids- og samfunnsliv. Det gis også en grundig innføring statsforvaltningsrett og forvaltningsrett, og i rammebetingelsene for personalarbeidet med vekt på lover og avtaler. Tema og problemstilling for bacheloroppgaven skal knyttes til en utforming av problemstilling innfor juss og ledelse.

Du finner emneplan for faget Human Resource Management – Ledelse av menneskelige ressurser i Bachelor i økonomi og administrasjon innen personalledelse og kompetanseutvikling 2010/2011.

Studiemodell – Bachelor i juss og ledelse

Høgskolekandidat i juss og ledelse	
Første studieår (66 sp)	
1. semester (høst)	2. semester (vår)
Familie- og arverett med metode (13 sp)	Juridisk metode (6 sp)
Kontraktsrett (13 sp)	Strafferett og rettergangsordningen (10 sp)
Grunnleggende bedriftsøkonomi og regnskap (7,5 sp)	Erstatningsrett (9 sp)
Fast eiendoms rettsforhold (9 sp) - mulig tilleggsfag	
Andre studieår (60 sp)	
3. semester (høst)	4. semester (vår)
Strategisk ledelse og foretaksetikk (7,5 sp)	Organizations and leadership (7,5 sp)
Negotiations (7,5 sp)	Makroøkonomisk (7,5sp)
Selskapsrett, pengekrav, pant og konkurs (15sp) eller Skatterett (15 sp)	Samfunnsvitenskapelig metode (7,5 sp)
	EØS-rett (7,5 sp)
Bachelor i juss og ledelse	
Tredje studieår (60 sp)	
Høstsemester	Vårsemester
Statsforfatningsrett og forvaltningsrett(15 sp)	
Grunnleggende arbeidsrett (15 sp)	
Human Resource Management – Ledelse av menneskelige ressurser (15 sp)	
Bacheloroppgave i juss og ledelse(15 sp)	

JUR105	Familie- og arverett med metode, 13 sp Kontraktsrett, 13 sp	26 studiepoeng
Norsk	Årsstudium juss 1. år juss og ledelse, bachelorstudium	HØST

1. LÆRINGSUTBYTTE

Familie – og arverett med metode

Studentene skal ha kunnskap om og kunne anvende sentrale regler i familie- og arverett med metode. Det vil innledningsvis bli gitt en kort oversikt over rettssystemet og innføring i juridisk metode ut fra nasjonale rettskilder og internasjonale rettskilder med fokus på menneskerettigheter og EØS-rett. Oppøving av evnen til etisk refleksjon vil være sentralt i studiet. Det vil bli avholdt dagskurs i bruk av Lovdata i et samarbeid med stiftelsen Lovdata i høstsemesteret. Fordypning i juridisk metode tas i vårsemesteret.

Emnet for familieretten er først og fremst det økonomiske rettsforholdet mellom ektefeller under ekteskapet og ved ekteskapets opphør. Videre behandles det økonomiske forholdet mellom samboere og hovedlinjene i rettsforholdet mellom barn og foreldre.

Under ekteskapet er det særlig ekteskapslovens regler om råderetten over eiendeler, om ansvar for gjeld og gavereglene som er sentrale. Reglene må sees i sammenheng med de formuerettslige reglene om eierforhold og internt gjeldsansvar. De samme rettsspørsmålene oppstår også mellom samboere. Ved ekteskapets opphør står reglene om deling av felleseiet (skifteoppgjøret) sentralt. Her behandles både det verdimessige oppgjøret (forloddskrav, skjevdeling, gjeldsavleggelse og vederlagskrav) og fordelingen av eiendeler (naturalutleggsreglene). I rettsforholdet mellom barn og foreldre er det særlig reglene om foreldreansvar, om hvor barnet skal bo fast etter samlivets opphør og reglene om samværsrett, som tas opp.

Emnet for arveretten er reglene om hva som skal skje med en persons formue og gjeld etter at vedkommende er død. De to rettslige grunnlagene for arv - lov (legalarverett) og testament - står sentralt i faget. Legalarveretten omfatter slektens arverett (arvetavlen) og ektefellens arverett, herunder reglene om uskiftet bo. I reglene om testamentet står testasjonsfriheten og dens begrensninger sentralt - først og fremst ved reglene om livsarvingenes plikt del. Testamentsretten, herunder gjensidige testamentar og arvepakter, omfatter videre hvordan testamenter skal opprettes, tolkes og tilbakekalles. Grensen mellom livs- og dødsdisposisjoner er en del av faget, idet de arverettslige regler bare gjelder for dødsdisposisjonene. Til arveretten hører også den konkrete fordelingen av boets eiendeler, herunder det sammensatte skifte. Målet er å gi en grundig innføring i den alminnelige avtalerett og kjøpsrett.

Kontraktsrett (avtale- og kjøpsrett)

Studentene skal ha kunnskap om og kunne anvende sentrale regler i avtale- og kjøpsrett. I avtaleretten fokuseres det på å gi en god forståelse av avtalerettens grunnleggende prinsipper for avtaleinngåelse, deler av ugyldighetslæren samt kjenne til hovedtrekkene om prinsipper for tolking og utfylling av avtaler. I kjøpsretten gis en grundig innføring i kjøpsloven og forbrukerkjøpsloven og god forståelse av disse lover.

2. INNHOLD

Juridisk metode

- Kort innføring (Fordypning i juridisk metode tas i vårsemesteret)
- Dagskurs i bruk av Lovdata

Familierett

God forståelse

- Formuesforholdet under ekteskapet, herunder reglene om ektefellers råderett, gjeldsansvar og gaver
- Reglene om ektefellers eierforhold – stiftelse av sameie
- Delingsreglene ved ekteskapets opphør, herunder skjevdeling, gjeldsavleggelse og vederlagskrav
- Adgangen til å avtale alternative formuesordninger til ekteskapslovens normalordning
- Avtaleinngåelse mellom ektefeller og lemping av avtaler
- Oppgjørsreglene når partene har særøie
- Formuesforholdet mellom samboere, og det økonomiske oppgjøret ved samboerforholdets opphør
- Hovedlinjene i rettsforholdet mellom barn og foreldre, særlig om foreldreansvar, daglig omsorg og samværsrett

Kjennskap til

- Reglene om ekteskapets inngåelse og oppløsning
- Reglene om ektefellers underholdsplikt under og etter ekteskapet
- Bruksrett til bolig

Arverett

God forståelse

- Arv etter loven
- Livsarvingers plikt del
- Reglene om testamenters opprettelse, tolking, tilbakekall og bortfall
- Uskifte
- Grensen mellom livs- og dødsdisposisjoner

Kjennskap til

- S sammensatt skifte
- Hovedtrekkene i bobehandlingen
- Fordelingen av boets eiendeler
- Arveplanlegging – utforming av testamenter for å oppnå bestemte resultater i typetilfeller

Avtalerett

God forståelse

- Lovfestede og ulovfestede regler og prinsipper om avtaleinngåelse, herunder om ulike kommersielle avtaleslutningsmekanismer og avtaleslutning ved representasjon
- Regler og prinsipper for tolkning av avtaler
- Ugyldighetsreglene i avtaleloven §§ 33 og 36

Kjennskap til

- Inngåelse av avtaler ved anbudskonkurranser
- Andre ugyldighetsregler enn avtaleloven §§ 33 og 36.

Kjøpsrett

God forståelse

- Kjøpslovens regler om løsørekjøp
- Forbrukerkjøpslovens regler om forbrukerkjøp

Dette innebærer at det kreves god forståelse av kjøpslovens og forbrukerkjøpslovens regler om kjøpekontrakter, bl. a. reguleringen av følgende emner:

- Lovenes virkeområder
- Leveringen
- Risikoen for tingen
- Varens/tingens egenskaper m.v.
- Kjøperens/forbrukerens krav som følge av kontraktsbrudd fra selgers side ved forsinkelse
- Kjøperens/forbrukerens krav som følge av kontraktsbrudd fra selgers side ved mangler ved salgsgjenstanden
- Kjøperens/forbrukerens plikter

- Avbestilling og retur
- Selgerens krav ved kontraktsbrudd fra kjøpers/forbrukers side
- Virkninger av heving/omlevering
- Restitusjonsoppgjøret ved heving/omlevering (tilbakeføring)

Kjennskap til

- Prinsippene for erstatningsutmåling ved kontraktsbrudd
- Reglene om forventet (antesipert) mislighold
- De særlige rettskildemessige spørsmål knyttet til kjøpsloven som en transformasjon av CISG

Reguleringen av følgende emner i kjøpsloven og forbrukerkjøpsloven faller utenfor læringskravene:

- Stansningsrett
- Rettsmangler (vanhjemmel)
- Direktekrav

3. LÆRINGSAKTIVITETER

Undervisningen skjer i form av forelesninger og løsning av oppgaver tilknyttet de ulike rettsområdene i studiet. Den enkelte student må selv ta ansvar for egen kompetanseutvikling i studietiden. Dette medfører bl.a. at selvstudier må utgjøre en vesentlig del av studiet både individuelt og i grupper. Det legges vekt på at studentene arbeider med både teoretiske og praktiske oppgaver gjennom hele studietiden. Det vil bli avholdt dagskurs i bruk av Lovdata i et samarbeid med stiftelsen Lovdata.

4. VURDERING

Vurdering gjennom studietiden

Studentene oppfordres til å besvare ett oppgavesett som tilsvarer ett eksamenssett. Tidspunktet for innlevering av oppgaven fastsettes av kursleder. Studentene skal arbeide i grupper med oppgavene og levere et felles produkt fra hver gruppe som vil bli vurdert og kommentert.

Avsluttende vurdering

I høstsemesteret gis det en skriftlig individuell prøve på 6 timer.

Vurderingsuttrykk

Skriftlig individuell eksamen vurderes etter graderte bokstavkarakterer. Karakterskalaen går fra A – F, der A – E er beståtte karakterer med A som beste karakter. F er ikke bestått. Det henvises til eksamensreglementet for ytterligere informasjon om eksamensordning og klageadgang.

Hjelpemidler til eksamen

Tillatte hjelpemidler framgår av til enhver tid gjeldende forskrift for eksamen – hjelpemidler til eksamen i master i rettsvitenskap – Det juridiske fakultet, Universitetet i Oslo.

5. LITTERATUR

Obligatorisk litteratur

Forfatter	Tittel	Forlag	År	ISBN nr
	Norges Lover, studentutgave	Fagbokforlaget	2010	ISBN 9788245009682
Boe, E.	Innføring i juss	Tano Aschehoug	2010	ISBN 9788215016344

Lødrup, Peter Sverdrup, Tone	Familieretten 6. utg. Det stoffet som er satt i petit faller i sin helhet utenfor læringskravene. På enkelte områder går boken noe lenger enn det som kreves - i praksis vil derfor følgende avsnitt dekke læringskravene: § 1 I-VI, § 2 III, § 3, § 5 I-IV og VII, § 6 I, V, VI og X, § 7 I-II, § 8 I-II, §§ 9-19, § 20 I-IV, § 21, § 22, § 23 I, § 24, §§ 27-28, § 29 I-III, §§ 31-32.	Oslo, eget forlag	2009	ISBN 9788291724133
Lødrup, Peter	Arverett 5. utg. Petitavsnitt faller i sin helhet utenfor læringskravene. På en del felt går boken lenger enn det som kreves - i praksis vil følgende avsnitt dekke læringskravene: § 1, §§ 3-§ 9 III nr. 2, § 10 V, § 11 I-III, §§ 12- 15 V, §§ 16-17, § 18 I, § 19, § 20 I, §§ 21-23, § 24 I-III og VI, § 25 I-III, § 27 I-V, § 30 I-III, § 31 I-II, § 32 I-VI, § 33, § 34 I-II.	Gyldendal Akademisk	2008	ISBN 9788205383876
Hov og Høgberg	Alminnelig avtalerett	Oslo, Papinian	2009	ISBN 9788291060187
Selvig, Erling	Kjøpsrett til studiebruk	Universitetsforlaget	2010	ISBN 9788215015132
Lyngdal mf	Alminnelig kontraktsrett – Studenthefte	Selges av Fokus Ringerike (HiBu)	2007	
Lyngdal mf	Kjernepunkter i forbrukerkjøpsloven Studenthefte	Selges av Fokus Ringerike (HiBu)	2007	
Haga, Karl J.	Oppgaver i rettslære 9. utgave	Oslo, Cappelen akademisk forlag	2006	ISBN 8202258073

JUR110	Juridisk metode, 6 sp Erstatningsrett, 9 sp Strafferett /rettergangsordningen, 10 sp	25 studiepoeng
Norsk	Årsstudium i juss 1. år juss og ledelse, bachelorstudium	VÅR

1. LÆRINGSUTBYTTE

Juridisk metode

Studentene skal ha kunnskap om og kunne anvende juridisk metode ut fra nasjonale rettskilder og internasjonale rettskilder med fokus på menneskerettigheter og EØS-rett. Oppøving av evnen til etisk refleksjon vil være sentralt.

I juridisk metode gis en grunnleggende innføring i studiet, rettssystemet og metode. Formålet er å føre studenter inn i juridisk tenkemåte, oppøve evnen til å stille juridiske spørsmål og til å tolke og anvende rettsregler. Faget skal i hovedsak belyse grunnleggende spørsmål knyttet til lovtolkning og anvendelse av ulovfestet rett. Forståelse for og anvendelse av juridisk metode danner grunnlaget for innføring og fordypning i øvrige emner i årsenheten og andre rettsområder. Det er viktig å lære å se lovgivning i en historisk og samfunnsmessig sammenheng. Holdninger til lov og rett blir ilagt stor vekt herunder ulike normtyper samt etikk og juss.

Erstatningsrett

Studentene skal ha kunnskap om og kunne anvende sentrale regler i erstatningsrett. I erstatningsretten behandles reglene om ansvar for skadevoldende handlinger (ansvar utenfor kontraktsforhold). Et hovedområde er person- og tingsskader, men også ansvar for rene formuesskader faller i en viss utstrekning inn under erstatningsretten. I erstatningsretten behandles vilkårene for erstatningsansvar, reglene om betydningen av skadelidtes forhold samt reglene om utmåling av erstatningsansvar.

Strafferett og rettergangsordningen

Studentene skal ha kunnskap om og kunne anvende sentrale regler i strafferett og rettergangsordningen, men også kjennskap til straffens formål, begrunnelse og virkninger. Det gis en grundig innføring i og god forståelse av ansvarslæren (betingelser for straffbarhet) og utvalgte deler av spesiell strafferett. Det gis kjennskap til hovedtrekkene i reaksjonslæren og fullbyrdelseslæren. Det gis også kjennskap til straffeansvar for foretak. Det gis en oversikt over og kjennskap til reglene om behandling av sivile saker og straffesaker.

2. INNHOLD

Juridisk metode

God forståelse

- Nasjonale rettskilder
- Internasjonale rettskilder med fokus på menneskerettigheter og EØS-rett
- Etikk og normkompetanse
- Hva det vil si å tolke en lov, likheter og forskjeller mellom å tolke lover og ikke-juridiske utsagn
- Prinsippene for lovtolkning og hovedpunktene i rettskildelæren for øvrig
- Betydningen av de individuelle normer, særlig avtaler, og forholdet til de generelle rettsreglene

Kjennskap til

- Rettsstudiets karakter og egenart
- Rettssystemets oppbygning og hovedinndelinger, herunder skillet mellom offentlig rett og privatrett, materiell rett og rettshåndhevelse, folkerett og intern rett

- Sentrale juridiske begreper og rettsposisjoner, som rett, plikt, frihet, kompetanse og rettssubjekt
- Hovedforskjellene mellom rett, etikk, makt og politikk
- Grunntrekkene for klassifikasjon av rettsregler, herunder skillet mellom pliktregler og kompetanseregler og mellom regler og retningslinjer

Erstatningsrett

God forståelse

- Erstatningsrettens kilder
- Ansvarsgrunnlaget, herunder culpaansvaret, arbeidsgiveransvaret, lovfestet objektivt ansvar, herunder ordningen med forsikringsplikt og det ulovfestede objektive ansvar
- Hovedlinjer i kravet om årsakssammenheng og grensene for de erstatningsmessige tap
- Skadelidtes medvirkning, lempning, flere skadevoldere og regress
- Reglene om utmålingen av erstatningen for tingsskader og personskader
- Forholdet mellom erstatning, forsikring og ytelser fra folketrygden

Strafferett

God forståelse

- De sentrale deler av ansvarslæren
- Sentrale regler om legemskrenkelser, drap, tyveri og økonomisk kriminalitet

Kjennskap til

- Straffeansvar for foretak
- Deler av reaksjons- og fullbyrdelseslæren

Rettergang

Kjennskap til

- Sentrale straffeprosessuelle og sivilprosessuelle hovedprinsipper
- Domstolenes organisering og sammensetning

3. LÆRINGSAKTIVITETER

Undervisningen skjer i form av forelesninger og løsning av oppgaver tilknyttet de ulike rettsområdene i studiet. Den enkelte student må selv ta ansvar for egen kompetanseutvikling i studietiden. Dette medfører bl.a. at selvstudier må utgjøre en vesentlig del av studiet både individuelt og i grupper. Det legges vekt på at studentene arbeider med både teoretiske og praktiske oppgaver gjennom hele studietiden.

4. FORKUNNSKAPSKRAV

Det anbefales at studentene har gjennomført kort oversikt over rettssystemet og innføring i juridisk metode i emnet familie- og arverett med metode.

5. VURDERING

Vurdering gjennom studietiden

Studentene oppfordres til å besvare ett oppgavesett som tilsvarer ett eksamenssett. Tidspunktet for innlevering av oppgaven fastsettes av kursleder. Studentene skal arbeide i grupper med oppgavene og levere et felles produkt fra hver gruppe som vil bli vurdert og kommentert.

Avsluttende vurdering

I vårsemesteret gis det en skriftlig individuell prøve på 6 timer.

Vurderingsuttrykk

Skriftlig individuell eksamen vurderes etter graderte bokstavkarakterer. Karakterskalaen går fra A – F, der A – E er beståtte karakterer med A som beste karakter. F er ikke bestått. Det henvises til eksamensreglementet for ytterligere informasjon om eksamensordning og klageadgang.

Hjelpemidler til eksamen

Tillatte hjelpemidler framgår av til enhver tid gjeldende forskrift for eksamen – hjelpemidler til eksamen i master i rettsvitenskap – Det juridiske fakultet, Universitetet i Oslo.

6. LITTERATUR**Obligatorisk litteratur**

Forfatter	Tittel	Forlag	År	ISBN nr
	Norges Lover, studentutgave	Fagbokforlaget	2010	ISBN 9788245009682
Boe, E.	Innføring i juss	Tano Aschehoug	2010	ISBN 9788215016344
Lødrup og Kjelland	Lærebok i erstatningsrett, 6.utg, med unntak av Kap 7, III, IV nr. 3-6, V, VI, VII nr. 4-11, VIII, IX og X Kompressavsnitt og fotnoter.	Oslo, Gyldendal Norsk Forlag AS	2009	ISBN 9788205393486
Mæland, Henry John (2004)	Innføring i alminnelig strafferett, 3.utg.	Bergen, Justian	2004	ISBN 8291641005
Andenæs, Johs. og Bratholm, Anders	Spesiell strafferett og formuesforbrytelsene	Oslo, Universitetsforlaget	2008	ISBN 9788215009094
Haga, Karl J.	Oppgaver i rettslære 9.utgave	Oslo, Cappelen akademisk forlag	2006	ISBN 8202258073

JUR125	Fast eiendoms rettsforhold	9 studiepoeng
Norsk	Årsstudium juss 1. år juss og ledelse, bachelorstudium - valgemne	HØST/VÅR

1. LÆRINGSUTBYTTE

Studentene skal ha kunnskap om og kunne anvende sentrale regler i fast eiendoms rettsforhold. Formålet med faget er å utvikle – og formidle til studenter og samfunn – grunnleggende kunnskap om eiendomsretten og andre rettigheter i fast eiendom, herunder om begrunnelser for disse rettsreglene og kriterier for vurdering av deres utforming etter gjeldende rett.

Samlet skal faget gi innsikt i rettsreglene om eiendomsrett til, og rettigheter i, fast eiendom. Faget omfatter først og fremst rettsforholdene etter at en rettsposisjon er etablert, f. eks. forholdet sameierne i mellom og servitutthaverens rettigheter i forhold til grunneieren. Deler av læren om stiftelse og bortfall av rettigheter hører også med, ikke minst fordi det især er stiftelsesgrunnlaget som gir svar på hva rettsforholdet er mellom flere som har sin rett knyttet til samme eiendom. I noen utstrekning må også prinsippene for beskyttelse mot konkurrerende rettserverv omtales.

Et karakteristisk trekk ved fast eiendoms rettsforhold er at utnyttelsen såvel faktisk som rettslig i mange henseender er underlagt skranker av offentligrettslig karakter, gjennom påbud, forbud og søknadsordninger. En realistisk beskrivelse av eier og rettighetshaveres posisjon krever at deler av dette regelverk omtales. Det er et betydelig antall lover – av privatrettslig og offentligrettslig karakter – som gjelder for fast eiendom. Fortsatt er det imidlertid viktige spørsmål som ikke er lovregulert slik at rettspraksis og ulovfestede prinsipper er av vesentlig interesse. Faget er skåret til slik at det er gjort et utvalg av de mange spørsmål som knytter seg til fast eiendom. Bredden i stoffet fremgår, samtidig som det på felter som er viktige eller prinsipielt interessante, kreves større fordypelse.

2. INNHOLD

Fast eiendoms rettsforhold

Det kreves god forståelse av følgende emner:

- Hva det innebærer å være eier i forhold til andre med privatrettslige interesser knyttet til eiendommen, utenforstående tredjemenn og offentligrettslige interesser.
- Rettighetenes konstitusjonelle vern etter Grunnloven og semi-konstitusjonelle vern etter menneskerettsloven.
- Registrering av eiendom og fast eiendom som rettighetsobjekt, herunder fast eiendoms inndeling og utstrekning. Hovedspørsmålene her er identifikasjon av eiendommer (gårds- og bruksnummer m.v) og opprettelse av nye enheter, samt spørsmål som vedrører eiendommers fysiske utstrekning, herunder grensespørsmål mot naboer.
- Registrering av eiendomsrett og begrensede rettigheter i fast eiendom (grunntrekkene i reglene om rettsvirkningene av tinglysning).
- Naborett. Det sentrale tema er her nabolovens regler om de skranker hensynet til naboene setter for eierens utnyttelse av egen grunn.
- Servitutter. Det er viktig å være fortrolig med variasjonen i disse rettsforhold og den nærmere regulering i servituttloven.
- Hevd m.v., først og fremst slik dette er regulert i hevdsloven.
- Sameie, først og fremst slik dette forhold er regulert i sameieloven.

Det kreves kjennskap til følgende emner:

- Hovedtrekkene i den offentligrettslig regulering av fast eiendoms utnyttelse.
- Ulike former for total bruksrett, særlig tomtefeste.
- Allemannsrett.
- Allmenningsrett
- Salg av fast eiendom

3. LÆRINGSAKTIVITETER

Undervisningen skjer i form av forelesninger og løsning av oppgaver tilknyttet de ulike rettsområdene i studiet. Den enkelte student må selv ta ansvar for egen kompetanseutvikling i studietiden. Dette medfører bl.a. at selvstudier må utgjøre en vesentlig del av studiet både individuelt og i grupper. Det legges vekt på at studentene arbeider med både teoretiske og praktiske oppgaver gjennom hele studietiden.

4. FORKUNNSKAPSKRAV

Det anbefales at studentene har gjennomført kort oversikt over rettssystemet og innføring i juridisk metode i emnet familie- og arverett med metode.

5. VURDERING

Vurdering gjennom studietiden

Studentene oppfordres til å besvare ett oppgavesett som tilsvarer ett eksamenssett. Tidspunktet for innlevering av oppgaven fastsettes av kursleder. Studentene skal arbeide i grupper med oppgavene og levere et felles produkt fra hver gruppe som vil bli vurdert og kommentert.

Avsluttende vurdering

I vårsemesteret gis det en skriftlig individuell prøve på 3 timer.

Vurderingsuttrykk

Skriftlig individuell eksamen vurderes etter graderte bokstavkarakterer. Karakterskalaen går fra A – F, der A – E er beståtte karakterer med A som beste karakter. F er ikke bestått. Det henvises til eksamensreglementet for ytterligere informasjon om eksamensordning og klageadgang.

Hjelpemidler til eksamen

Tillatte hjelpemidler framgår av til enhver tid gjeldende forskrift for eksamen – hjelpemidler til eksamen i master i rettsvitenskap – Det juridiske fakultet, Universitetet i Oslo.

6. LITTERATUR

Obligatorisk litteratur

Forfatter	Tittel	Forlag	År	ISBN nr
	Norges Lover, studentutgave	Fagbokforlaget	2010	ISBN 9788245009682
Falkanger, Thor	Fast eiendoms rettsforhold, 3 utg.	Oslo, Universitetsforlaget,	2005	ISBN 8215007562
Haga, Karl J.	Oppgaver i rettslære 9.utgave	Oslo, Cappelen akademisk forlag	2006	ISBN 8202258073

Kompendium – avhendingsloven

Falkanger, "Fast eiendoms rettsforhold", §13, 2. utgave, 5. opplag, 2003

JUR211	Selskapsrett, pengekrav, pant og konkurs	15 studiepoeng
Norsk	2. år juss og ledelse – bachelorstudium - valgemne	HØST

1. LÆRINGSUTBYTTE

Studentene skal ha kunnskap om og kunne anvende sentrale regler selskapsrett, pengekrav, pant, konkurs og markedsføringsloven. Studentene skal gjennom nevnte ha god forståelse for deler av den offentligrettslige lovgivning som setter rammer for stiftelse og utøvelse av næringsvirksomhet.

I selskapsretten behandles de viktigste rettsregler om de vanligste sammenslutninger som etableres for å drive næringsvirksomhet. Sentralt her står læren om ulike eierformer og regler knyttet generelt til selskapers organisasjon, finansiering, rettssubjektivitet, representasjon og heftelsesform.

I pengekrav, pant og konkurs behandles sentrale rettsregler om gjeldsforhandlinger og konkurs, reglene om stiftelse og opphør av ulike typer pengekrav, og det gis en innføring om inndrivelse og sikring av krav. I tillegg behandles sentrale markedsføringsregler i markedsføringsloven.

2. INNHOLD

Selskapsrett

Delemne behandler rettsreglene om sammenslutninger som stiftes for å drive nærings virksomhet. Under delemne behandles hovedforskjellene mellom organisering av virksomhet som aksjeselskap og ansvarlig selskap samt rettsreglene om organisering av disse selskapsformene. Videre behandles under ansvarlig selskap selskapsavtalens funksjon, hefteleseform, kreditorenes stilling og representasjonsreglene. Under aksjeselskap behandles selskapets kapitalforhold, aksjeeiernes begrensede ansvar og kreditorenes stilling samt selskapsorganenes myndighet og selskapets representasjon. Det kreves god forståelse av disse emnene. Det kreves også kjennskap til andre sammenslutningsformer enn aksjeselskaper og ansvarlige selskaper.

Ansvarlig selskap

Kunne anvende:

- Hovedreglene om organisering av ansvarlig selskap.
- Hovedreglene om selskapsavtalens funksjon.
- Hovedreglene om heftelsesform og kreditorenes stilling.
- Hovedreglene om representasjon.

Aksjeselskap

Kunne anvende:

- Hovedreglene om organisering av aksjeselskap.
- Hovedreglene om aksjeselskaps kapitalforhold, aksjeeiernes ansvar og kreditorenes stilling.
- Hovedreglene om selskapsorganenes myndighet og representasjon.

Ha kjennskap til:

- Andre sammenslutningsformer.

Innføring i pengekrav, pant og konkurs

Pengekrav

Ha kjennskap til:

Delemne behandler stiftelse av pengekrav, ulike typer pengekrav, overdragelse av pengekrav, inndrivelse av pengekrav og opphør av pengekrav.

Gjeldsforhandlinger og konkurs (oversikt)

Ha kjennskap til:

Delemne skal gi en oversikt konkurslovens og dekningslovens regler om gjeldsforhandlinger og konkurs.

Sikring av krav

Ha kjennskap til:

Delemne behandler først og fremst pantesikring og det kreves kjennskap til panterettens karakter og hovedtrekk. Det kreves også kjennskap til andre former for sikkerhetsstillelse.

Innføring i markedsføringsloven

Delemne skal gi god forståelse av deler av rettsreglene som regulerer ulike former for markedsføringstiltak.

Kunne anvende:

Markedsføringslovens regler om markedsføringstiltak.

3. LÆRINGSAKTIVITETER

Undervisningen skjer i form av forelesninger og løsning av oppgaver tilknyttet de ulike rettsområdene i studiet. Den enkelte student må selv ta ansvar for egen kompetanseutvikling i studietiden. Dette medfører bl.a. at selvstudier må utgjøre en vesentlig del av studiet både individuelt og i grupper. Det legges vekt på at studentene arbeider med både teoretiske og praktiske oppgaver gjennom hele studietiden.

4. FORKUNNSKAPSKRAV

Det anbefales at studentene har gjennomført 1.år Bachelor i juss og ledelse eller tilsvarende.

5. VURDERING

Vurdering gjennom studietiden

Studentene oppfordres til å besvare ett oppgavesett som tilsvarer ett eksamenssett. Tidspunktet for innlevering av oppgaven fastsettes av kursleder. Studentene skal arbeide i grupper med oppgavene og levere et felles produkt fra hver gruppe som vil bli vurdert og kommentert.

Avsluttende vurdering

I vårsemesteret gis det en skriftlig individuell prøve på 6 timer.

Vurderingsuttrykk

Skriftlig individuell eksamen vurderes etter graderte bokstavkarakterer. Karakterskalaen går fra A – F, der A – E er beståtte karakterer med A som beste karakter. F er ikke bestått. Det henvises til eksamensreglementet for ytterligere informasjon om eksamensordning og klageadgang.

Hjelpemidler til eksamen

Tillatte hjelpemidler framgår av til enhver tid gjeldende forskrift for eksamen – hjelpemidler til eksamen i master i rettsvitenskap – Det juridiske fakultet, Universitetet i Oslo.

6. LITTERATUR

Obligatorisk litteratur

Forfatter	Tittel	Forlag	År	ISBN nr
	Norges Lover, studentutgave	Fagbokforlaget	2010	ISBN 9788245009682
Bråten, Tore	Selskapsrett, 2.utg	Focus Forlag AS	2008	ISBN 9788215014159
Langfeldt mf	Lov og rett for næringslivet	Universitetsforlaget/ Focus Forlag AS	2009	ISBN 9788215014845

JUR207	EØS-rett	7,5 studiepoeng
Norsk	2. år juss og ledelse - bachelorstudium	VÅR

1. LÆRINGSUTBYTTE

Studentene skal ha kunnskap om og kunne anvende sentrale regler i EØS-retten. I EØS-retten behandles hovedtrekk med vekt på oversikt over rettskildene, EØS-institusjonene sett på bakgrunn av EUs institusjonelle oppbygging, vedtaksprosessen i EØS og EØS-avtalens virkning i norsk rett og de fire friheter (det frie varebytte, den frie bevegelse for personer, etablering og tjenester).

2. INNHOLD

EØS-rett

Kunne anvende:

- Rettskildebildet i EØS-retten
- Gjennomføringen og betydningen av EØS-regler i norsk rett
- EØS institusjonenes oppbygging ut fra EUs institusjonelle oppbygging
- Vedtaksprosessen og beslutningsprosesser i EØS
- De fire friheter

Kjenne til:

- EØS-avtalens regler om konkurranseskadelig adferd

3. LÆRINGSAKTIVITETER

Undervisningen skjer i form av forelesninger og løsning av oppgaver tilknyttet de ulike rettsområdene i studiet. Den enkelte student må selv ta ansvar for egen kompetanseutvikling i studietiden. Dette medfører bl.a. at selvstudier må utgjøre en vesentlig del av studiet både individuelt og i grupper. Det legges vekt på at studentene arbeider med både teoretiske og praktiske oppgaver gjennom hele studietiden.

4. FORKUNNSKAPSKRAV

Det anbefales at studentene har gjennomført 1.år Bachelor i juss og ledelse eller tilsvarende.

5. VURDERING

Vurdering gjennom studietiden

Studentene oppfordres til å besvare ett oppgavesett som tilsvarer ett eksamenssett. Tidspunktet for innlevering av oppgaven fastsettes av kursleder. Studentene skal arbeide i grupper med oppgavene og levere et felles produkt fra hver gruppe som vil bli vurdert og kommentert.

Avsluttende vurdering

I vårsemesteret gis det en skriftlig individuell prøve på 3 timer.

Vurderingsuttrykk

Skriftlig individuell eksamen vurderes etter graderte bokstavkarakterer. Karakterskalaen går fra A – F, der A – E er beståtte karakterer med A som beste karakter. F er ikke bestått. Det henvises til eksamensreglementet for ytterligere informasjon om eksamensordning og klageadgang.

Hjelpemidler til eksamen

Tillatte hjelpemidler framgår av til enhver tid gjeldende forskrift for eksamen – hjelpemidler til eksamen i master i rettsvitenskap – Det juridiske fakultet, Universitetet i Oslo.

6. LITTERATUR

Obligatorisk litteratur

Forfatter	Tittel	Forlag	År	ISBN nr
	Norges Lover, studentutgave	Fagbokforlaget	2010	ISBN 9788245009682
Sejersted, Fredrik m.fl	EØS-rett, 2.utg	Oslo, Universitetsforlaget	2004	ISBN 8215001270
Langfeldt mf	Lov og rett for næringslivet, 15 utg.	Universitetsforlaget og Focus forlag	2008	ISBN 9788215013060

JUR305	Statsforvaltningsrett og forvaltningsrett	15 studiepoeng
Norsk	3.år juss og ledelse – bachelorstudium	HØST

1. LÆRINGSUTBYTTE

Studentene skal ha kunnskap om og kunne anvende sentrale regler i statsforvaltningsrett og forvaltningsrett.

I Statsforfatningsrett legges vekt på grunnleggende rettsregler om staten og dens virksomhet (internt/eksternt) og overfor borgerne. Reglene konstituerer de sentrale statsorganene og deres kompetanse og setter opp grenser for denne kompetansen. Forholdet mellom politisk handlefrihet og rettslige grenser for statens handlefrihet står derfor sentralt.

I Forvaltningsrett legges vekt på alminnelige regler om organisasjon og oppgaver, kompetanse og saksbehandling i offentlig forvaltning. Reglene om forvaltningens beslutninger behandles spesielt grundig. Reglene er dels lovfestede og ulovfestede. Målet er å gi en forståelse av forvaltningsrettens begreper, struktur, og evne til å identifisere problemer og løse disse. Rettslige og rettspolitiske spørsmål i skjæringspunktet mellom behovet for rettssikkerhet, demokrati og offentlig styring belyses også.

2. INNHOLD

Statsforfatningsrett

Kunne anvende

- Rettskildene i statsforfatningsretten
- Konstitusjonelle hovedprinsipper kommer til uttrykk i Norges konstitusjon
- Reglene om de sentrale statsorganenes organisering, saksbehandling og kompetanse.
- Hovedreglene om kontroll og ansvar.
- Grunnlovens bestemmelser om vern av individer med vekt på GrI §§ 2,96,99 og 100
- Vernet etter EMK art 5, 7, 9 og 10.

Ha kjennskap til

- Norsk forfatningshistorie fra 1814.
- Hovedreglene om statsterritorium og statsborgerskap.
- Den historiske og ideologiske bakgrunn for læren om menneskerettigheter

Forvaltningsrett

Kunne anvende

- Rettskildebildet i forvaltningsretten
- Kravet til rettslig grunnlag for avgjørelser (kompetanse) og faktiske handlinger (tillatelse), herunder legalitetsprinsippet
- Reglene om delegasjon og intern styring i forvaltningen
- Forvaltningslovens sentrale regler, særlig om anvendelsesområde, utredningsplikt, habilitet, varsling, partoffentlighet, vedtak, underretning, begrunnelse, klage og omgjøring.
- Reglene om offentlighet
- Reglene om ugyldighet
- Domstolens kompetanse til å prøve forvaltningsvedtak

Ha kjennskap til:

- Forvaltningens oppbygning og oppgaver
- Systemet for tilsyn og kontroll med forvaltningen

3. LÆRINGSAKTIVITETER

Undervisningen skjer i form av forelesninger og løsning av oppgaver tilknyttet de ulike rettsområdene i studiet. Den enkelte student må selv ta ansvar for egen kompetanseutvikling i studietiden. Dette medfører bl.a. at selvstudier må utgjøre en vesentlig del av studiet både individuelt og i grupper. Det legges vekt på at studentene arbeider med både teoretiske og praktiske oppgaver gjennom hele studietiden.

4. FORKUNNSKAPSKRAV

Det anbefales at studentene har gjennomført 1. og 2. år Bachelor i juss og ledelse.

5. VURDERING

Vurdering gjennom studietiden

Studentene oppfordres til å besvare ett oppgavesett som tilsvarer ett eksamenssett. Tidspunktet for innlevering av oppgaven fastsettes av kursleder. Studentene skal arbeide i grupper med oppgavene og levere et felles produkt fra hver gruppe som vil bli vurdert og kommentert.

Avsluttende vurdering

I vårsemesteret gis det en skriftlig individuell prøve på 6 timer.

Vurderingsuttrykk

Skriftlig individuell eksamen vurderes etter graderte bokstavkarakterer. Karakterskalaen går fra A – F, der A – E er beståtte karakterer med A som beste karakter. F er ikke bestått. Det henvises til eksamensreglementet for ytterligere informasjon om eksamensordning og klageadgang.

Hjelpemidler til eksamen

Tillatte hjelpemidler framgår av til enhver tid gjeldende forskrift for eksamen – hjelpemidler til eksamen i master i rettsvitenskap – Det juridiske fakultet, Universitetet i Oslo.

6. LITTERATUR

Obligatorisk litteratur

Forfatter	Tittel	Forlag	År	ISBN nr
	Norges Lover, studentutgave	Fagbokforlaget	2010	ISBN 9788245009682
Smith, Eivind	Konstitusjonelt demokrati	Fagbokforlaget	2009	ISBN 9788245008920
Eckhoff og Smith,	Forvaltningsrett, 9.utgave	Oslo, Universitetsforlaget	2010	ISBN 9788215016146

ORG304	Grunnleggende arbeidsrett	15 studiepoeng
Norsk	3.år juss og ledelse - bachelorstudiet	HØST/VÅR

1. LÆRINGSUTBYTTE

Studentene skal ha kunnskap om og kunne anvende sentrale regler i arbeidsrett. Studiet skal gi innsikt i rammebetingelsene for personaladministrasjon i privat, kommunal og statlig sektor av arbeidslivet, slik de er utformet i lover, forskrifter og kollektive avtaler. Studiet skal gi oversikt over sentrale bestemmelser som har betydning for planlegging, anskaffelse, anvendelse, ivaretagelse, utvikling og avvikling av virksomhetens kompetanse. Det er viktig å se lover og avtaler i sammenheng med samfunn, arbeidslivets organisasjoner, virksomhetens art og de involverte individer, både i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv.

2. INNHOLD

Arbeidsrett

- innføring i arbeidsrett – særpreg og rettskilder
- organisasjonsfrihet – rett/plikt?
- generelle krav til arbeidstakere (alder, statsborgerskap m.v.)
- ansettelsesprosedyrer i hhv privat, kommunal og statlig sektor
- arbeidsavtalen – rettigheter og plikter
- arbeidsmiljø – krav og kontroll
- arbeidstid – lov kontra avtaleverk
- lønn og feriegodtgjørelse – noen hovedtrekk
- ferie – arbeidsgivers styringsrett
- sykdom og arbeidsforhold – rettigheter og plikter
- permisjoner – kort oversikt over sentrale permisjonsrettigheter
- arbeidstakers rettigheter ved virksomhetsoverdragelse i hovedtrekk
- tariffoppgjør, fredsplikt og arbeidstvister
- permittering
- opphør av arbeidsforhold – ordensstraffer i hhv. privat, kommunal og statlig sektor

Et internasjonalt perspektiv vil bli innarbeidet i flere av de ovenstående punkter, og er således ikke skilt ut i et eget punkt.

3. LÆRINGSAKTIVITETER

Undervisningen skjer i form av forelesninger og løsning av oppgaver tilknyttet de ulike rettsområdene i studiet. Den enkelte student må selv ta ansvar for egen kompetanseutvikling i studietiden. Dette medfører bl.a. at selvstudier må utgjøre en vesentlig del av studiet både individuelt og i grupper. Det legges vekt på at studentene arbeider med både teoretiske og praktiske oppgaver gjennom hele studietiden.

4. VURDERING

Vurdering gjennom studietiden

Studentene oppfordres til å besvare ett oppgavesett som tilsvarer ett eksamenssett. Tidspunktet for innlevering av oppgaven fastsettes av kursleder. Studentene skal arbeide i grupper med oppgavene og levere et felles produkt fra hver gruppe som vil bli vurdert og kommentert.

Avsluttende vurdering

I vårsemesteret gis det en skriftlig individuell prøve på 6 timer.

Vurderingsuttrykk

Skriftlig individuell eksamen vurderes etter graderte bokstavkarakterer. Karakterskalaen går fra A – F, der A – E er beståtte karakterer med A som beste karakter. F er ikke bestått. Det henvises til eksamensreglementet for ytterligere informasjon om eksamensordning og klageadgang.

Hjelpemidler til eksamen

Tillatte hjelpemidler framgår av til enhver tid gjeldende forskrift for eksamen – hjelpemidler til eksamen i master i rettsvitenskap – Det juridiske fakultet, Universitetet i Oslo.

5. LITTERATUR**Obligatorisk litteratur**

Forfatter	Tittel	Forlag	År	ISBN nr
	Norges Lover, studentutgave	Fagbokforlaget	2010	ISBN 9788245009682
Engelsrud, Gerd	Styring og vern, 4 utg.	Cappelen Damm AS	2009	ISBN 9788202277482
Jakhelln, Henning	Oversikt over arbeidsretten, 4 utg.	Damm Forlag	2006	ISBN 9788204129376

JUR303	Bacheloroppgave i juss og ledelse	15 studiepoeng
Norsk	3. år juss og ledelse – bachelorstudium	HØST/VÅR

1. LÆRINGSUTBYTTE

Studentene skal kunne anvende samfunnsvitenskapelig metode, sentrale teorier i ledelse og juss til å gjennomføre en undersøkelse i samarbeid med en virksomhet for eksempel i offentlig og/eller privat sektor. Tema og problemstilling for bacheloroppgaven skal knyttes til en utforming av problemstillinger innenfor juss og ledelse.

Bacheloroppgaven er en gruppeoppgave med 2-4 personer i gruppa. Omfanget på oppgaven må ikke overskride 100 sider med linjeavstand 1.5.

Bachelorgruppen har selv ansvaret for å skaffe seg samarbeidspartner fra en virksomhet for eksempel i offentlig og/eller privat sektor hvor de kan gjennomføre en kvantitativ eller kvalitativ undersøkelse innenfor juss og ledelse.

2. INNHOLD

Bachelorgruppen har selv ansvaret for å utforme en problemstilling som grunnlag for bacheloroppgaven innenfor juss og ledelse.

3. LÆRINGSAKTIVITETER

Det blir avholdt felles undervisning for bachelorgruppene med henhold til hvordan bacheloroppgaven skal skrives underveis i studieåret etter oppsatt framdriftsplan fastsatt av studieleder i juss og ledelse.

Bachelorgruppen må selv ta ansvaret for den individuelle gjennomføringen og planleggingen av arbeidet med sin oppgave.

4. FORKUNNSKAPSKRAV

Det anbefales at studentene har gjennomført 1. og 2. år Bachelor i juss og ledelse.

5. VURDERING

Vurdering gjennom studietiden

Det blir gitt individuell veiledning og tilbakemelding til bachelorgruppene på bacheloroppgaven underveis i studieåret.

Innledning med problemstillingen og teorifundament til oppgaven som danner grunnlag for bacheloroppgaven innenfor juss og ledelse skal godkjennes til bestått innen en frist fastsatt av studieleder i juss og ledelse. Bachelorgruppen må altså bestå nevnte for å ha rett til å gjennomføre den kvalitative eller kvantitative undersøkelsen hos sin samarbeidspartner.

Opgaven skal leveres ferdig skrevet ca en måned før innleveringsfristen for sensur til gjennomsyn hos oppsatt veileder. Innleveringsfristen for levering til veileder for gjennomsyn fastsettes av studieleder i Bachelor i juss og ledelse.

Avsluttende vurdering

Innleveringsfristen for levering av oppgaven for sensur fastsettes av studieleder i Bachelor i juss og ledelse. Bacheloroppgaven vurderes etter graderte bokstavkarakterer. Det blir gitt en felles karakter til bachelorgruppen på bacheloroppgaven.

Vurderingsuttrykk

Karakterskalaen går fra A – F, der A – E er beståtte karakterer med A som beste karakter. F er ikke bestått. Det henvises til eksamensreglementet for ytterligere informasjon om eksamensordning og klageadgang.

6. LITTERATUR

Bachelorgruppen har selv ansvaret for å finne fram nødvendig litteratur og rettskilder innenfor juss og ledelse til bruk i sin oppgave. Tilsvarende gjelder for samfunnsvitenskapelig metode.